

Projekti-insinööri Jukka Hammaren
FinProma Oy
jukka.hammaren@finproma.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 26.1.2022

Asia: Huittisten kappalaisen pappilaan (Kulman pappila) liittyvän rivitalon purkamisen jälkeiset toimenpiteet

Huittisten komea, uusrenessanssityylinen kappalaisen pappila tai Kulman pappila tai pikkupappila on rakennettu kirkon läheisyyteen, vanhan kappalaisen pappilan tontille vuonna 1895 tuolloin kappalaisen virkaan tulleelle G.V. Stenrosille. Kulman pappila säilyi kappalaisen asuntona aina vuoteen 1966 asti, jolloin rakennus muutettiin seurakuntataloksi ja sen jatkoksi rakennettiin moderni, tasakattoinen seurakunnan henkilökunnan rivitalo. Uudisrakennuksen suunnitteli arkkitehti Pekka Hakaniemi. Rivitalon kattomuoto muutettiin korkeaksi aumakatoksi vuonna 1982, ilmeisesti samassa yhteydessä, kun Kulman pappilan koillispuolelle rakennettiin uusi seurakuntatalo ja seurakuntatilana toiminut pappila muutettiin seurakunnan nuorisotilaksi ja nuorisotyön toimistotilaksi.

Kappalaisen pappila sijaitsee Huittisten kirkon valtakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1486 ja on mainittu erikseen alueen kuvauksessa. Kappalaisen pappila on lisäksi suojeltu Huittisten keskustan ja sen lievealueiden osayleiskaavassa (KV hyväksynyt 10.10.2011) merkinnällä sr -1, johon liittyy määräys: *SUOJELTAVA RAKENNUS. Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat rakennukset, joiden purkaminen on maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 2 mom:n nojalla kielletty. Rakennuksessa suoritettavat korjaus- ja muutostyöt sekä muu täydennysrakentaminen tulee tehdä siten, että kohteen rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot säilyvät. Kohteita koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.*

Suojelu perustuu rakennuksen valtakunnalliseen merkitykseen ja osayleiskaavan perusselvitykseksi vuonna 2006 tehtyyn rakennusinventointiin, jossa kohteen arviointi koskee ainoastaan vuoden 1895 pappilaosaa, uudemman rivitalon jäädessä sen ulkopuolelle, mikä on todettu myös osayleiskaavan kaavaselostuksen liitteessä. Siten osayleiskaavan suojele ei koske rivitaloa, jota ei ole myöskään tilallisesti yhdistetty vanhaan pappilaan.

Osayleiskaavassa on osoitettu rasterimerkinnällä myös valtakunnallisesti merkittävä Huittisten kirkon ympäristö. Merkintään liittyy määräys: *Merkinnällä on osoitettu alueet, joita koskee valtioneuvoston 22.12.009 tekemä päätös valtakunnallisesti merkittävistä kulttuurihistoriallisista ympäristöistä 1.1.2010 alkaen. Alueiden käytön on sovelluttava alueen historialliseen kehitykseen. Alueen vanhan rakennuskannan säilymistä ja uudiskäyttöä tulee edistää. Mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten on sopeuduttava kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät kulttuurimaiseman, historian ja kaupunkikuvan kannalta merkittävän aluekokonaisuuden arvoa. Alueen rakentamista tai muuta käyttöä koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.*

Alueen asemakaava on vuodelta 1977, eikä siinä ole vielä käsitelty rakennussuojelua.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museolla ei ole huomautettavaa kappalaisen pappilaan liittyvän, vuonna 1966 rakennetun ja vuonna 1982 muutetun rivitalon pitkään vireillä olleesta purkamisesta. Rivitalo sopii kylläkin samassa pihapiirissä olevan Huittisten uudemman seurakuntatalon ympäristöön, mutta on tyyliltään, muodoltaan ja alkuperäiseltä käyttötarkoitukseltaan vieras uusrenessanssityyliseen, perinteiseen pappilarakennukseen liitettynä. Purkamista perustelee myös rivitalon heikentynyt kunto ja käytön puuttuminen.

Purkamisen yhteydessä joudutaan ratkaisemaan rakennusten yhteisen lämpö- ja sähkökeskuksen sijoitus. Keskus on nyt rivitalon kellarissa. Keskuksen siirto edellyttää myös maanpäällisiä, kappalaisen pappilaan liittyviä rakenteita. Jukka Hammaren on pyytänyt museon kommentteja kahdesta laaditusta ratkaisuvaihtoehdosta, joissa kummassakin joudutaan tekemään pieni uudisrakennus vanhan pappilan luoteispäätyyn. Suunnitelmat on laatinut RA Jarmo Ranto (Arkkiaines Jarmo Ranto). Kummassakin vaihtoehdossa julkisivukäsittelyihin on haettu mallia pappilarakennuksesta. Ratkaisut eroavat toisistaan lämmönjakohuoneen sijoituksen, katon korkeuden ja laudoituksen yksityiskohtien osalta. A-vaihtoehdon etuosassa on katos ja B-vaihtoehdo on kokonaan umpinainen.

Satakunnan Museo pitää mittasuhteidensa osalta vaihtoehtoa A hieman parempana, mutta kumpaakin vaihtoehtoa mahdollisena toivoen kuitenkin ratkaisua vielä kehitettävän pelkistetympään suuntaan. Vanhan pappilan koristeellisuuden siirtäminen sitä huomattavasti matalampaan uuteen päätyosaan tekee siitä mittasuhteiltaan oudon. Uudisosan voisi toteuttaa päätyyn kuistimaisena, kuten

tässä 1900-luvun alussa rakennetussa Reposaarelaistalossa Porissa. Ratkaisutapa on perinteinen ja soveltuisi hyvin myös suurikokoisemman pappilan arkkitehtuuriin. Suurempiinkin hirsirakennuksiin on usein vastaavalla tavalla sijoitettu esim. keittiöpään kuisti:

Kuva Voitto Niemelä, Satakunnan Museo 1971.

Mikäli suunnitellussa muodossa pitäydytään, ehdottaa museo julkisivulaudoituksen toteuttamista kuitenkin joko jaottomana vaakalaudoituksena tai Reposaaren kuistin tapaan kaksijakoisena, mutta ilman koristeellista listoitusta. Korkeintaan rakennusta voisi jakaa muutamilla pystylistoilla, mikäli se toteutetaan vaakaponttilaudoituksella. Myös päädyn ikkuna voisi olla muodoltaan vertikaalisempi ja esim. kahdella pystyruudulla varustettu. On parempi, että uusi osa erottuu vanhasta, mutta siihen sopeutuen.

Museo ei tässä lausunnossa ota kantaa muuhun tontille suunniteltuun purkamiseen.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Hannu Eerikäinen
Museovirasto/kirjaamo

[Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä](#)